

EHMED HUSEYNÎ

**RONO
Û SIRÛDÊN BÊRÎKIRINÊ**

EHMED HUSEYNÎ

**RONO
Û SIRÛDÊN BÊRÎKIRINÊ**

Weşanên
JÎNA NÛ

Stockholm, 1994

Weşanên **Jîna Nû**: 34
Çapa Yekem: Çiriya paşîn 1994
Mîzanpaj û rêzkirin: **Jîna Nû**

Wêneya bergê: **M. Seîd Huseynî (S. Rêzanî)**
Wêneyên hundur: **Ebdulrehîm Husên (Rehîmo)**

®: E. Huseynî

Navnîşan:
Jîna Nû Förlaget
P. Box: 30
740 22 Bällinge-Sweden

Postgiro: 50 37 99-9

ISBN: 91- 88054-40 -3

Berhemên Ehmed Huseynî:
1-*Mistek ji şîna bêcir* (ligel M. Efîf Huseynî), Stockholm, 1990
2-*Bi xewna we pênuşê dilorînim*, Stockholm, 1993

Diyarî

*...Jibo Rono (Nûra Şêx Bekir)
Min bi hêsirê sirûdan giyanê xwe
dişewitand. Di hembêza te de hînî dijarîya
sînoran dibim. Li jêr xuşexuşa awirên wan
çavên te, ez bi lalî, bi welatekî qedexe re di-
peyvîm!*

*...Jibo we! Hûn..!
Roj bo roj, lavlava bêrîkirina we, bi sermestî
hildîperike asoyên giryanê.*

Olana cih û nehogirî ya bi demê re di Sirûdên Rono de

Rono û Sirûdên Bêrîkirinê, pîyeseyeke cih hilgir e û dîloka derbaskirina sînorê laşekî bêşûn e. Hewldanek taybetmend e bo duristkirina rengê kesayetîya cîwaran, bo bi ma'nekirina demên pîroz.

Bi rojeva bîranînê hemî dîmen û çêj û bîn û razên rabirdû, ji wir ta vir -ku hê jî berdewam in- bi amadeyîya xwe amade dibin.

Di nav bêcirîya bédeng a demên dorpêçkirî de, bi hawara peyvan, bîr -ta ku çav bibîne- pêlpêlkekê berbi şûnwaran ve mîna dergûşeke xewnan, dirêse. Ev jî, arezûyên bêaram xav dike, radizîne.

Bi gurîna deng û rîtma sirûdan, simbol, form û naverok û xurusta hundur û derve ya tiştan di nav Sirûdên Rono de cihên xwe bi dest dixînin.

Li vehêsîna îstgehan sirûd berbi asoyeke din ve -ku awazên bêrîkirinê di tembûra dil de qonaxa di navbera cih û laş de bi hev dû ve girê dide- diçin.

Rengên bejnên bêrîkirinan bi harmonîyeke

xwelîrengî sirûdan dineqîşînin.

"Min nizanîbû ku ezê hewqasî bêriya goristana bajêr bikim. Eger roja Pêncsemê tu çûyî serdana dayika min, kêstekên li dora gorê biguvêşe da ku nalîna min bête vejandin".

Bêrîkirin di asoya bîranînan de radikişe û laş jî dibe du beş; laşek sergerdan û laşek bi şûnwaran himbêzkirî, herdû laş daku hevdû bibînin, asoyekê ji guftûgoyê, ji têramandinek pexşanî vedikin û diçirînin.

Di katên revyayî de, cih di bêrîkirinê de bêtir amade dibe, bi sîmayê wênayan, em dikarin giyanê rewrewkî yê tiştan bi çavê anuhayîyek bêşûn, bibînin. Li ser giyanên tiştan henasa helbestê berz dibe, ev henase jî mûsîqayekê di guhê me de diçerpîne. Li seranserî Sirûdên Bêrîkirinê, cih, şûn, war serên xwe hil didin, lewra bîranîn, ji wir ta vir - ku ne dîyar e- berî ku bigihêje serê qonaxê, rûyên xewnên xewrevînî hişyar dike. Gewriya sirûdan tî dibe. Giyan diçe beramberî pencereyên dil. Li wir, hemû tişt, hemû bîranîn li gel hevdû dipeyivin. Nalên jî li ser lêvên tîhn-zuha yên sirûdan dikin zingezing. Di nav vê asoyê de evîn, mirin, xatirxwestin, hatin û çûn, jibîrîkirin, zûhabûn h.d. di zimên de bîne radikişînin.

Di vê navberê de, em li giringîya şûnwaran rast tîn, ev giringî tîrêjeke germ di laşê me de peyda dike. Rono jî, li wir, berî roja Pêncsemê di nava def-tara bîranînê de li wesîyetnameya dawîn digere. Dil jî, li vir bi destekî kêstekî têt hejandin.

Lîskên bêcir û neaşnayîya demê, balendeya

bîranînê ji pencereyeke ji pencereyên dil bi firê dixîne, difire û diçe berbi kuç û kolanên sîbergirtî yên Amûdê û bi şûnwaran re hevînan werdigrin.

Ehmed bi awazên van sirûdên xemgîn di nav demên nediyar û şûnên li cihmayî de, bi piyaseya asoyeke vekirî, dixwaze, careke dî, paşerojê durist bike û sirûdan jî bike dergûşa pêşeroja şûnwaran.

Di van sirûdan de, cih, bûnewerîyekê bo hemî tiştan durist dike, paşeroj jî di nediyariyekê de xwe diyar dike. Ev jî wa dike ku cografyayek berfireh bo ziman peyda bibe û hewldana vê peydakirinê jî zemînekî bi ber û berhem bo pêşeroja zimanê pexşanê amade dike.

Stokholm, 94.02.21

Hendirên

SERPÊHATIYA
KULÎLKÊN BEJÎ

Yara min!

Ez û tu. Serpêhatî û du çûkên bi xunava şîniyên giranbu haşilbûyî. Hêlîna çavê te hêjayî axîna min bû. Bi xwelibakirina porê te re rûpelên serpêhatiyê diweşiyên. Sira bayê sibê û tovên bêrîkirinê bi hev şa dibûn. Tu di nav pencên xewna min de zuha dibûyî, pirsên min ji sînga te weke çavkaniyan dipijiqîn.

Serpêhatî bû di panavên kurtepista şêt de belû dibû, şûnşopa rondikine şermînî yên hevaline westiyayî di mijankê zindanê de, bi tevizînokan, bi gulhinar û gavên buharê, radixist. Şevê, kirasê xwe li te dikir û li nik pencereyên xilmaşbûyî kulîlkên bêrîkirina te diçirisîn. Li ser pîtanokên lêvên te yên wekû êşekê, refên qulingan diketin naveroka aramê. Pinpinîkên kenê te nêzî zordestiya demê nedibûn, lêbelê stiranên êvarê, yên bêrîvanên bergirêdayî, bi şohiyên çavliwêmanê ji keftelefa te diherikîn, taristana çîrokên te, jena bîhokan û tovên evînê di pîrozbahîya laşê te de dibişkivîn, weke gerdenîkekê ji êgir te seranserî xewnê dixemiland...

Tu kevoka êşê bûyî... Tu behişt û dayika girî bûyî.

Serpêhatî bû... û gunehkariya Zînê li ser eniya şevînî ya Birca Belek bi pênûsa zikreşiya Beko hatibû nivîsandin, Sîrwan bi cangiranî destên xwe yê kesk û berfireh, ji himbêzkirina elenda hevdîna te, dida alî û dilê me yê dorpêçkirî bi toza şûnwaran li ber girnijîna xwe digindirand, bi tiliyên ava hişîn bîranîna me dihûna.

Ez bi bîna te dihatim dagirtin, keskesorek di dîmenên bajêr de diçilmisî. Min "*gula berbero*" bi agirê nava xwe haş dikir, min bax û bîstanên te, ebrû û kildanên te ji bilêvkirinê bernedida, lê tu dihatî, mîna hehecîkekê, te xwe li ser şaxên xwîna min datanî, firişteyêke birîndar, hevaline windabûyî, baskên te ji şîniyên mezin in, evîndarê te dilmest e, li ber dergeh, dergehê paytext û bajarên dijwar, ji serpêhatiya te diniquete û xêzên bengîniya te asoyeke lajwerdî diafirînin, û ez jî, qunax û nalînê, rêçan û xatirxwestinê di hişê te de dimeyînim.

Gava ku min pesnê te
bi şîrava gulan, dida
Tu li gel min bi zimanê
birîna xwe diaxivî...

*

Tu ji qîzanî diketî
di livîna tirsê de radiketî
Min govenda mêraniyê lidardixist
û pîrê, pîrsa min di konkê xwe de dirist...

*

Li navnîşana te kerr û gêj bûm
Dema ku şevê ferhenga xwe guvaşt
min tu nas kirî
Di berbanga çavê te de, gelawêj bûm...

*

Ku ro hildihat
serpêhatî har dibû
Ku ro diçû ava
Raperîna canê te diljar dibû...

Û serpêhatî li ser dîwarê hemû îstgehan belav dibû. Dîwarên herifî yên kêlîkên mêrkuj û dayikên xemgîn herdem nîşana gulvedana te ne. Zinge zinga gavên te di kolanên laşê min de, çûkên destê sibê bi bizava dara tûyê re, tînin bîra min. Hişê min di ser dev re diçe, bi çîrokên te şaş bûme tîna peyvên te ji xwe re dikim balgeh, helbesta jiyana xwe ji şekirrêjiya lêvên te hildibijêrim û berzûrî xwedanê nêrîna te dibim.

Serpêhatiye, di guldanka demê de bi xwîn û xwêdana me, bi vîn û renckêşana me hildiperike bêdengiya zîzbûna şevê.

Ez û tu ne, li balafirxanan hev wenda dikin, li odeyên hêwî ên hevalan dest bi destana girî dikin, bîranînan radixînin û dengê Nasirê Rezazî ji ewrên matmayînê yên li ser serê me, diherike. Bixçika gazinan li ser milê te ye, bajarê me yê şewitî di reşka çavê te de û bi hezaran pîrs li ser lêvên te şiyar dibin û ji nişkê ve, dilê min di nav destên te de dilerize.

Bila gulên vî welatî tev ji boyî te bireqisin û gulek ji rengê axîna te, ji oxira min re bibe kefen...

Evîna te bager bû

Lewra ji dara bendemana te diweşiyam...

Her roj dimirim
Her şev min di goristana xewna te de
vedişartin...
Weke kulîlka hinarê
Di vê bihara bê hinar de
Ez li ser şaxên bêrîkirina te dibişkivîm...

Ez û tu, û serpêhatiyê weke demsalekê,
werzên bizdayî di nava me de derbas dikir.
Me kûrbûna xewrevînê bi bejna şevê dipîva,
û min navê te bi mijankên xwe diguvaşt taku
toza mirinê ji ser çavên xwe bişom. Zaroka
te bûm, serê min li ser çoga te ye, min
bilorîne... min biloooo...rîîîî...neee û
serpêhatiyê weke xetîreyekê di kezeba min
de raçikîne...

(3)

Û parsûyên serpêhatiyê bi hingivandina te diqirçyan. Te kuleka zaroktiya min vedikir, te reng û tama pincarên bîra min ji ber dikir, sitirîzerk û gunpisîk di çermê min de çeng dibûn, û mija bêreng ya ku di henasa havînê de dipêliya, dilê min dikir du felqe, kulên min li ser hingivînokan belav dibûn. Tu mêşa hinguv bûyî, te berê min û xwe dida kewarên nalîna sermedî.

Her ku dara tûyê dipeyivandin
serpêhatiya me li ser zimanê wê bû.

Her ku ewrekî giran ji bezê bînçikyayî
dibû

tîrên xwe yên avînî dibarandin û
hinarkên zevîyan, biskên serpêhatiya te
mist didan.

Û her ku ez û tu di gulistana serpêhatiyê
de

hînî şîrava gulan dibûn
zengilên penagehan em agahdarî zuhayê
dikirin.

Li ser doşeka nermîn ramidandî bû, bi
dîwarên paşerojê re dipûnijî, bi şûjinên çavê
xwe pêşeroj qul dikir, ji qulên zivir dişemitî
anuhayîyê.

Serpêhatiyê mîna birûskekê di hişê wî de
veda...

Pirsên hebûn û nebûnê ji pêxêra xwe
berda...

Bi kotekî şevê ramana wî û berbeyanî za...

Xwe hilgirt, hişê xwe girt û bû neviyê ba...

Hîv di çavên wî de raketin,

Anuhayîyên bedew ji moxila serê wî
derketin,

Ji gula dilê wî cejn û awaz ketin,

bû kat, bû berbat û serpêhatî neçû ava...

Ez û tu ne û Rono di nav me de sînorekî
serserî ye, û keziyên te bi darbişkêvê re êrîşî
cergê min dikin. Lîlandina te dibe rivîn û bi
kulîmekên gerdûn dikeve. Çîrokên te bi
çeperan, bi term û şînan mişt dibin û banga
axê, axa ku bi rûyê evîndaran hatiye
nixumandin, ji te dest pê dike.

Serpêhatî ye... Ji gera zimanê zemîna
dûr e...

Serpêhatî ye, xwîna çeleng e, herdû layên
şûr e...

Serpêhatî bi çîyan re dibişirî, ji zimanê
şevbuhêrkên malkambax baz dida, di oxira
şehîdan de çîrokbêjiya xwe dimeyand û
herdem bejna te stêrka karwanan bû. Em ji
xulxulandina giyanê te der dibûn û serpêhatî
di elfebe ya me de şîn dihat.

*(Me di havînê de dest bi rêwîtiyê kir.
Kirasên jinan pîr di şînahiyê de çirisîn,
û em ji mêj ve li hespên xwe siwarbûyî ne.
Bê guman dê payiz be, bi kêmanî, li wir,
jin in xemgîn hene
ku navên me nas dikin...M. Rilke)*

(5)

Dilekî min di pencerê de bû
Dilek li ser kolanê ye,
Roj diçû ava, hildiperikî dîwaran
Sîbera te diterikî.
Kirasekî sor...
Hevalên bi bîna tûtînê...
Helbestine sergerdan...
Şev ronahiyê ji pencên xwe ber dide
Li ba dibe,
Ji nû ve, bi bîna kulîlkên bejî
bi oksijêna serpêhatiyê, dijene.

VEGIRTINA DÛKELÊ

Yara min!

Herdem bi navê te çûkan hînî hêlîna dilê xwe dikim. Va ji nû ve, ez û bajarekî rûşuştî, bi hêrseke tewş, bi saw, hevûdu diguhezînin dûkel û serhişkiya qonaxê...

Mij tîr e, sergerdan û bê armanc e, xwe di xaçerêkên zelûliya min de, li ba dike.

Gulokên berfê bi surdarî li min temaşe dikin, wekû pinpinîkine çiyayî, êrîşî bîranînên min dikin, maçên te û lîlava rêçan, giyanê min av didin..

Qonax mêrkuj e yarê... Evîndarê te bi xaç û lerza seqemê têt himbêz kirin.

Paytext in, ji ezîtiyê ne, ji hişê min wekû nameyekê ji şîniya sermedî, dipijiqin. Hemû îstgehan sînga min a rût bi şûjinên bagerê, mist didan. Pêla girî -giriye xwedînas- di berava çavê min de radiwestiya. Xuşe xuşa dengê te di derya axîna min de tar û mar dibû.

Evîndarê te ye... yê xaka pir westiyayî ye...

Yê tevzînokên serdema kevirînî ye...

Dilê wî mîna libek genim, di xêzên dûrbûna te de, di cokên bêrîkirina te de, şîn têt...

Tîna wî bi şîrê mirinê naşîkê, wekû keserekê, dara jiyanê xwe pê dide naskirin.

Evîndarê te piço piço bûye. Revend e, bi kefenekî koçerane hatiye pêçan.

Eger hat û serê xwe danî ser bişkojên xewna te, eger hat û di nav rewrewka porê te de xulmaş bû, bi nimebaran û keservedana welêt, vediciniqe... Xwe û rûpelên dîroka xwe dadiqurtîne...

...Bîna şewatê ya ji canê wî difûre, ji dûkelê vegirtiye. Welato... birêveçûna te ji maka evînê dest pê dike. Sînorên te di dilkê dil de, şemal şemal, zîl didin. Her û her dê can û laş bi nûçeyên hebûna te, bêne herifandin...

Rono! Sîbera te di xwîna min de ye.. stirana çiyar ya ku di lêvên te de hatiye bişaftin, wekû Ferateke sazband, di bîr û bîra min de, sirûdan diafirîne.

Têbînî

Min nizanîbû ku ezê ewqasî bêriya goristana bajêr bikim.

Eger roja pêncşemê tu çûyî serdana dayika min, kêstekên li dora gorê bigvêşe, daku nalîna min bête vejandin.

Dema tu ji goristanê vegeyriyayî, tu yê riya xwe bi kolana me xînî, li ser dergehê hewşê çavên min daliqandî ne, wan maç ke ta ku zuha nebin.. tika dikim.

BEYANÎYA BIYANÎYÊ

Yara min!

Herdem bi navê te yî giranbuha destpêk hilata xwe dihûne..... Xatir ji pêla dawîn dixwazim. Ji tiliyên oxira rûreş, tirs û saw, xewrevîn û lerz, tevzînok û serêş, dipijiqîn. Şeva kirassipî wek şîrê dayikan, xwe berdide terk û xaçerêkên giyan...

Bi kotekî termê xwe dikişkişînim, di goristana bîranînan de, bê kêl û bend, bê kaj û alên kesk, tenhatiya xwe, bêdengiya zuha ya lîlan û katjimêran, vedixum.

Çavên te mîna du stêrkên havîna me diçurisin, zeyzefûnên porê te min agahdarî bihareke şewitî dikin. Û bi bîna hinaran ya ku ji sînga te difûre, hildiperikim beyaniya biyaniyê...

Em sê kes in. Gemiya me li nik perên Derya Baltîkê radiweste. Em jî, di nav pencên xwedanê penaberan de, mit û mat, surdar û rûsar, radiwestin. Û Îstad bûka ku bi berfê hatiye xemilandin, hê ji himbêza xuristê hişyar nebûye. Porê me kurîşkî ye, gewriya me tal e, diranên me ji nîkotîn û peyvan zer bûne, barê me xwêdan e, berîkên me mişt toz û hetav in, û hişê me bi rengê sinbilan, bi awazên gula berbero dijene.

Îstad vedicinîqe. Memikên xwe dinixumîne, pêşenîka wê dibe lîstgehên çûkên dilbijandinê û newqa wê dibe hêlîna

xirecirê. Ji nişkê ve mistek pirs bi ser me de direşîne.

- Hûn ji kîjan welatî ne...?

- Em...???

Yara min... ma ew serdema deyûz têt bîra te?

Ma têt bîra te gava ku agir, ez û tu û çiyân ji hevîrê tîbûnê afirandin?

Tu bûyî balgeha ronahiyê, di esmanê birîna te de keskesoreke şermok diponije, seranserî nalîna te bi henasa gulân û bi goşiyên bêrîkirinê, mist dide.

Ez bûm neviyê xweliya tewankar, di xaçepirsa qonaxê de wişeyek bê bersiv im. Di neynikên beyaniyê de li çarenûsa xewna xwe temaşe dikim, guliyên hewara te ji fîkandina bayê kur hildikim, pênuşa xwe bi hibra şevê şil dikim û li ser berfê, bi tîpên qerfê dinivîsim:

Çiyayo...! Piştî te xûz bû
di bin barê xewnê de !

Tu li gerdenîka rokê digerî di rojhilata xwînê de !

Rono... Darên hinara li bajêr, zaroktiya min dinasin, di sibehên havînê de, li beranberî êrişên me radest û mêşinî bûn. Eger bîna te teng bû, here nik darek hinarê, dê sîber û tama min bi ser te de biniqutin.

Dilê min jî nuha di demûşê de digevize. Av bi devê min dikeve, hinar nînin, şevê dişkînim, lib bi lib taristan û bêrîkirinê dadiqurtînim.

NOSTALJÎ

*Jibo Ebdulbasit
Min bêrîya serhişkî û bêcirîyên te kirîye?!*

Yara min!

Babelîskeke xwîngerm sergerdan ji rewrewka wê çolistanê dipijiqe, li ber dergehên rizyayî yên dilê min, toza xwe pêşkêşî termê bêrîkirinê dike... Şeveke reş a tarî giyanê min bi bîna hinê, bi tîna gulbeybûn û heshesûkan, mist dide. Ta ku ez û pencereya çavbirçî, gulên ku ji çilmisandinê çeng dibin û baskên mirinê, di hêlîna nalînê de fêrî firînê bibin.

Erê yarê... va me, di perestgeha şîniya dijwar de me, di nav destên Xwedakî zorbaz de, wek mirîdekî gunehkar dilerizim. Li beramber çirên qonaxê bi destê westana xwe digrim û bi hustexwrî sucde dibim. Firtonan û şevbuhêrkên bi tore di bîbikên xwe de kedî dikim, bê berpâl û bê fener, di zixtên mirina hovane de, aferîdeyekî bê zar û xewnşikestî me.

Ez dê ji kîjan alî ve xwe bi ser çemê nalîna we de noqî kim?

Ez dê li bin kîjan esmanî axeke sar bo xwe
hilbijêrim ta ku laşê min bi kurmikên
taristanê û bi bêdengiyê şa bibe?

Ez diramiyam

çawa jîyan derbas dibe

Çawa bi bêdengiyek mezin mirin têt

...jîyanên me rûbar in

xwe tevî deryayê dikin

derya jî mirin e (Khorkhe Manrik, 1440-1478)

Ez dê kîjan heyvê li ser darbesta xwe, di
sînga oxirê de daçikînim ta ku firîştayên girî
mist bi mist, di gurîna pêlan de, bişkoj bi
bişkoj di daristana girînê de, doj bi doj di
raperîna lêvtîna bengînê de bixeniqin?

...Xemgîn im yarê, bazinê vê êvarê di
hûçikên dîlokên te de, asê maye. Ne zaroktî
û ne jî hespên dudil dikarin hetava van
sirûdan bigihînin herikîna rûbarê demê. Ne
rengxwelî nêzî harmoniya qebqebê dibe û ne
jî kewên reşbîniyê xwe dispêrin seretayiya
firînê. Te di bin zimanê xwe de dimeyînim/
te di agirdanka parsûyên xwe de dikelînim/
te di kalana kêlîkan de, di landika pinpinîkan
de, di volqana perîkan de dilorînim/
kezîmarên te bi berbejn û bazbendan, bi
xoşxwanên rêving û revendan, bi îstgeh û
bendergeh û çadirgeh û xwînreh û bi
kormehan dixemilînim.

"Hemû rengên kevnar di dilê min de xwedî ronahiyek xemgîn in. Ma gelo di xuristê de jî wisan in, yan çavê min nexweş in".-(Van Gogh)

Rono:

Li ser bergeha wê oqyanûsa tozînî rengên qedera me ji guhanê babelîskan dihate dotin. Her ku ferhenga rengan di pêxêra Girê Çermolan de diçelqiya, rengê qehweyî dilop dilop, ji qilçix û belgan, ji pîvong û stirîzerkan, ji bîntengiya keroşk û qitikan, dinuqtî...

Rengê qehweyî ye, rengê zaroktiya me yî qurmiçî ye. Li wê çolistana tozperest, eger axîn û ax ji dayik bûn, eger şevçirax ji memikên êşê qut bûn, dê mirî bêrîkirina zindiyan bi cî bikin. Lê jîndar dê çawa qehweyîya çavê miriyan ji bîr bikin???

JI DAYIKBÛNA` MIRINÊ

Yara min!

Karwanê bêdengiya dijwar, tenhatî û hîvên xemgîn, asoya bê reng û bajarê sermestiyê ku xwe bi kefenekî berfînî rapêçaye, li çêregeha axîna min nimêja xatirxwestinê werdigerînin zimanê koçbarî û oxira tal.. Ez di nav lepên xewna vegeerê de rûpeleke sade, di nav bîna nameyên derengmayî de, diqermişim. Laşê min panava govendê ye, dem û katjimêr di xwêdana min de digevizin û çirên şikestî ên qonaxa lertzê hogirî dergûşa bîranînan bûne. Payîz bû. Jixwe dar li Amûdê hindik in û payîzan me bi bêdilî berê xwe dida dibistana ji kelpîçan. Bi cilên veçiryayî, bi gavên sist, me qonax ji mal ta dibistanê dibirî. Her payîz em li ser havîna xwe digiriyan. Havîna ku em di himbêza wê de dîn dibûn, havîna ku ta nuha, me navên xwe li ser mijankên wê ji bîr kirine. Û "Amûdê" xemgîn e, husa diyar e, husa dijî,

husa em bi şîr vekirin, husa em ji xewa li bin dara tûyê rakirin, em li ber babîsokan çûn, em bûn xwelî û em man bê war û şûn.

"Awirê dawîn davêjim dora xwe. Ez dê ji kê re bêjim bi xatirê te? Û ji çi re? Ji çiyar re? Ji deryan re? Ji darmêwa mişt goşî a ku hilperikiye pencereya min re? Ji çakîyê an ji gunehkarî yê re? Ji esmanê tamxweş re?... Bêçare ye, bêçare ye, dê tev bi min re dakevin gorê". (Nîkos Kazanzakî)

Kul in yara min.. di xwelîdanka şevê de ber bi ronahiya kavilan de diherikin. Şitla keservedanê, di pixêra şewatê de, di axa axînê de xwe li ba dike, perrên birînê, kulîlkên evînê û baxên hevdînê xwe nasipêrin bagera surgûnê, goristan tê li nik taristanê rûdine, stêrk pîr dibin, sibehên bîntengiyê jîr dibin, ewrên windayî esmanê xwe dibînin, çavên westiyayî bê ken dimînin û biyanîyên zuhabûyî qevdên gulên ji boyî sîbera miriyan dişînin...

Rono!... Paşîva, em li dora dayika xwe kom dibûn, wê gavê me nizanibû ku zarokên cîhana şaristaniyê di 8'an de xew dikin; me dest bi pirsan dikir, bi hestekî zarokane î lertzok, me li çiyetîya tiştan dipirsî.. Zivistan e û bayê kur ji nav pencên Torosê rizgar bûye, bi hêrs xwe li bin guhê penceran dixê,

dergehên textînî yên herifî car caran
diqirçin, kûçikên beradayî bajarê me bi ewte
ewtê dagîr kirine. Û dayika dilovan dest bi
çîrokan dike, Şengê û Pengê, Taska Zêra,
Kêz Xatûnê û ji destanan berê xwe dide
rojên xwe yên bûrî, em jî li gel wê diçin
qonaxa pîroz, gav bi gav em nêzî benderên
şînîyan û tirajîdya giranbuha dibûn.
Rabirdûyeke dûr bû lê anuha di hişê min de
tezetir e.

Carekê min jê pirsî:

Ma tê bîra te kengî ez çêbûm?

-Sedîsed nayê bîra min, lê şeveke pir tarî
bû, sar û baran bû.

Erê yadê ma ne şevên bi baran tev reş û
sar in.

Destê xwe di ser serê min re dibir û tanî û
digot:

Ma tu dixwazî ku ez bêjim şeveke sipî bû,
kurê min?

Dayê???

Di nîvê girî de min keysa xwe
li bîranînan xweş dikir..

Min hemû qoçanên xewna xwe
pêşkêşî pênûsa çavreş dikir..

Ji dayikbûna mirina tewankar

Min li kêfereta canê xwe dabeş dikir...

ROKA BER ÊVARÊ

Yara min!

Li welatê we, dema ku roka ber êvarê bi dilzarî sîtava xwe ji ser keviya kêlan û ji ser kilsa xemgîn ya goristanê, dikişand, dema ku taristanê perdeya xwe ya komirînî vedigirt ser kolanên narîn yên xewna bapîr û dayikan. Velerzîn û şevpest, keştiya qunaxê di derya evîna min de dinaliya. Em di hêlîna xwe de bûn, bi niyaza firînê, me hogirî şîrikê simbilan dikirin, bi bazbend û nivîşt û çavşînkên, li ser derazînkên berzûrî yezdanekî mehreban dibûn...

Roka ber êvarê tîrêjên xwe dide hev, mirî li çirên bêrîkirinê digerin, bîranîn gêr dibin, sawir û qmîş bi hev re destana sînoran duqurifînin..

Em dût in, her ku em navên we dibêjin em dev li zimanê xwe dikin. Her ku olana dilê we digihêje dergehan em bi saw û metirsiyan têne kesaxtin... Her ku barana serê payizê dihingive axa we, bîna hevdînê ji kezeba me derdiçe, em diperpitin, em li darkokên zaroktiya xwe vedigerin, wekî şagirtan, em ji nû ve, pênûsên lertzê tûj dikin, em di xêzên mirinê de bê xal û bê bînok û bê nîşana pirsê ne:

Terkên eniya çolê, ew çola ku bi rûkeniyeke nehênî serhatiya lîwanan dihûnand. Çola me ya ku zirzî serhişkiya zarokan di aram û bêdengiya şevê de vedişart. Û pasvanê xewna te cansivik û pêjindar bû, roka te di nav lepên xwe de dinermijand, axa havînê ya ku di giyanê te de disincirî, bi bagera çavnebarbûnê tar û mar dikir, êvarên sermestiya te, bilaçemkên bêguneh, hemî rexên xwezayê dadiqurtandin Bîna indeko ji te diqerimî, lavlav e, gwîriz e, perpar e, mûmên vemirtî ne û bi siya te bîrtûjiya çolê diwerimî...

Dûrî ye yara min..! Dûrî demsalan û danên rojê û roka ber êvarê: Hêdî hêdî em zuha dibin, pişta me xûz dibe, serê me dibe çêregeha qermîçek û porspîbûnê, çavên me xewê ji bîr dikin, lêvên me dibin biyaban û dem dibe rekeha xwekujiyê, em jî dibin ardûyê vê dojeha qeşmer.

Ne paqijiya vî welatî û ne firoşgehên gulan û ne jî sazbandên îstgehên Metroyê, û ne çayxaneyên şikeftînî ên Stockholma kevnar dikarin lîstika lagan, ya Yabo-Yadê Xezalê Hat, diziya şebeş û tirî, paldana rewan ya di nav benderên pûş de, "Amûdê" ya weke şanekê li ser hinarka beriya Mêrdînê, kulîlka bi barana êşa çiyar dijî, ji bîra me bibin...

Dûrî ye... Bê bav û bê dê ye, bê yar û bê destbirak e, tu kesî di ser pozê xwe re nabîne... Weke koremarekî, xwe li newqa kêlîkan rapêçaye, rûbarê jiyana me ji dest xwe bernade..

Û roka ber êvarê xwe naspêre pencereya axînê

Xweşbîn û dilrevîn hildiperikin nêrdewana vê birînê

Wek agir e, sot û gurr e, xwe dadide berhilata vê evînê

Girî sar e, diherike, xwe davêje ta û bextê vê zemînê

Tim oxir e, reng nifir e, dinuqute ji bijangên vê nalînê

Tim êvar e, zilindar e, xwe bernade ji himbêza vê girînê

ARDAR

Yara min!

Nexwe ev keftelefa me ya bêhedan, ev xembarî û dilsarî, ev dilzariya ku di gwîzanên bagerê de û di nav lapûşkên seqemê de, ji dayik bûne dê ji xelat û pêjna lingên bihara we, lingên keskîn û hevrêşimîn û ji fîxana sirûdên perşikestî bêpar bimînin...

Nexwe agirê we yê ku dê serî ji siwarên xewnê û ji karwanê ber beyaniyê bistîne, dê guh nede geştên taristanê û deştên ji qudûmketî yên ku di bîr û bîra me de bûne avên bê binî...

Ma dê şahî û kêfxweşiya we ya xemgîn xwe li henas û ebrû û qirçîna gulvedana di giyanê me de, neke xwedî...??

Ma terîşên dûmana we dê daristana rût ya

bêrîkirinê û terkên malwêran yên xilêfk û hinarkan û çelqîna asoya xwelîrengî ya çavên biyanî û koçeran bêhay û bêagahdarî derbas bike yan dê li ser mistên nerm î westiyayî ava kul û derdan bireşîne..??

Agirê bejna te, agirê cejna te û agirekî dîtir bi şehîdan re ye, tîna bişkoj û kulîlk û çîçekên reş pêşkêşî salvegerên sêwî ên ku bi hesreta xatirxwestin û çûna bêveger hatine nemandin, dike...

Agirê te agirekî bê şirove, bê pêşgotin û bê paşgotin û bê naverok e jî. Ji pişta dîrokê ye. Di makoka kêlikên dijwar de û bi ava guhîzan hatiye perwerdekirin,. Bi jînê re hatiye afirandin. Şîrê berf û ziryan û reşebayan vexwariye. Di hêlîna kevirînî ya çîyan û şaxan de, di dergûşa dol û pesar û zinar û nişîvan de, di warwêranî û kavilan de hatiye lorandin. Xwe bi şikeft û çîrok û destanan nixumandiye.

Agirê te resen e. Ji nijadeke serhişk û zirz û bahozane ye. Lawê nemiriyê ye. Keça qîzane ya heyînê ye, cêwiya gerdûn û rokê ye, agirê te navekî dîtir e ji navên azadiya serjêkirî. Agirê te biska zêrînî ya elindê ye. Mûma destê şevê ye. Pirtûka Avdar û Ardar û azarên gerdenaza ye. Helbesta rojçêbûna

hîv û stêrka sibê ye.

Û agirê te goristanan wekû topên êvariyan meha Remezanê di hişê me de diteqîne. Xwîna me ji reng û navnîşanên xwe re dike tîrk û kevan û heyvanê vê birînê ji pêlên xwe re dike amanc û nîşan...

Agirê te xewnên me yên sahî û zarokane ji gurîna awirên xwe re dike ardû., Me ji ser kolînga xwe mîna zarokine bêcejn û xelat, dadixîne.

Me li nik û di xuşîna rûbarê şîniyê de bê çek û bê paşmêr û bê rêber, radixîne. Agirê te, ji nû ve, hemî romanên sextekariyê, hemî xêz û bendên cambaz û şûrbazan li ser qermîçekên kûr yên rabirdû û li ser çinara dilê me, bi dilsojî û bi çavên surdarî û gumanê, dixwîne:

Cejn e... Ev tîrêjên kelogirî yên roka ber oxirê xwe naspêrin sînorên wendabûnê. Roavahiya kula te naçe ava. Lîlandina te nahingive rûpelên şewitî yên ku di bêrîkên evîndaran de hînî tenhatiya qunaxê bûne..

Cejn e.. Agirperstên şet û sermest di serbestî û tînê de ji dayik bûne. Wek nehişiyar xwe li xwelibakirina guliyên dadanê dipêçin. Wek pinpinîkan xwe ji sînga vê hîvronê, ji bax û şaxên vê êtûnê bernadin.

Cejn e... Agirê we yê serberdayî bi sirûd û

lawikan geştir dibe., Diherike, direqise,
hildiperike dergehên bêrîkirinê û
şevbuhêrkên me bi awazên xwe dixemilîne,
li ser serê vê êvara derbeder dibe qirçeçirça
stiran û girînê.. Newroz e.. Hin ji we dilşad
û hin ji we dilxemgîn in. Girî û ken, jiyan û
mirin û axîna Helebçeyê li ser pêşenîya vê
xuristê weke spîndarine ji êgir bi sira bayê
bîranînê, dihejîya.

Xelkên te xelekên govendê li cî dihiştin,
xetîreyên xwe weke rêwîyan himbêz dikirin
û li ser şûnşopa evîna xwe ya kevnar, gavên
lezê bi dudilî maç dikirin. Seretayîya mirin û
şewatan weke xizêmekê bi pozê çîyan
vedikirin û xuşîna xwîna erxewanî ji tov û
tofana nûçeyên sirgûngehê hildikirin..

Tawisên kurtepista şeng...

Nimebaran û ferhenga qeşeng...

Dadana rengêkî pereng...û wêran êrîşî
armancê dike. Kiras û xeftanê govendê û
gerdeniya xwîn-revendê bi ser girtîxane û
zindanên bê pencere de, radixînin..

Rono...

Em jî bi kotekî bend û ayetên vê sosretê
kuta dikin., berya ku agirê nava me xwe
bispêre perên hedanê, em xwe li ber
pencere û dergehane wekû dara tûyê diçînin,
em çavdêrîya postevan û nameyên vekirî

û şêrêzkirî dikin..

Lêbelê careke dîtir deng û basên we bi bîna kizirandin û birajtinê digihêjin asîtanka van giyanên herifî.

Êvareke cansivik bû, di qorzîkên girtîxanê de bişirînên xwe bi tolazî li girtiyan belav dikir..

Tama cejn û rojê hê di bin zimanê wan de bû... Her yekî hişk bi destê xewnê girtibû... Gulên ku di nav lêvên wan de şîn hatibûn, guline sorgulî ji gulistana xwînê derbûbûn...

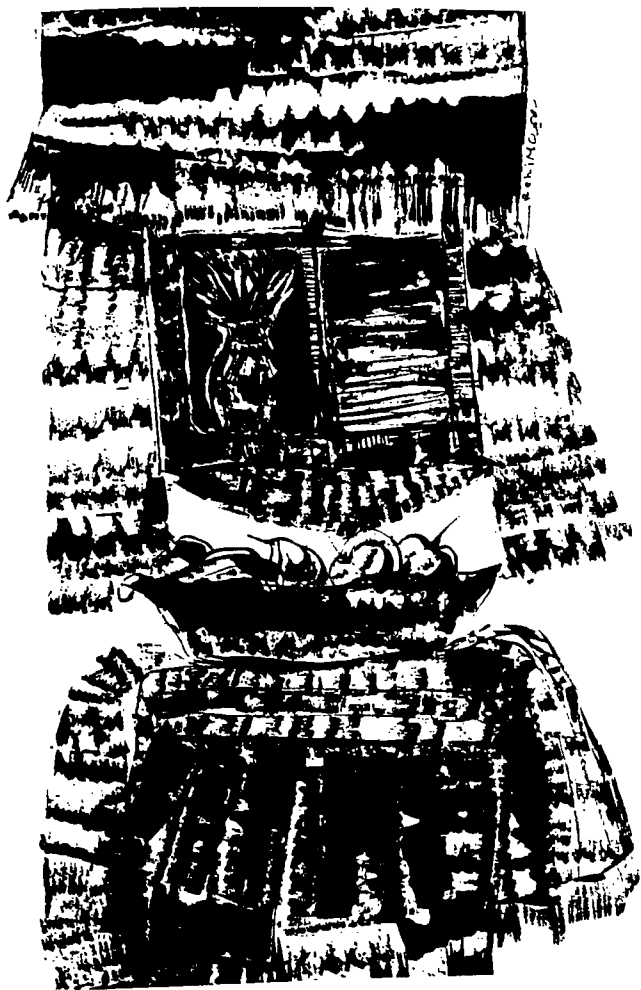
Çend çîrokên şewatê ji boyî bihareke dîtir di bin balgehên xwe de veşartibûn. Pevçûnên xwe yên biçûk û rojane li ser dîwarên kawikî û li ser şerqîna hesinê zîndanê dinivisandin:

Êvar serê xwe dixê nav çokên xwe...

Dayikên xemgîn reşgirêdanên xwe teze dikin...

Dîrok li beramberî agir radest dibe, diponije û yekcaran serê xwe dihejîne, bi çavine kîndar li bêbextiya nijadperestan temaşe dike...

NÎVEROJA ŞOR

Yara min!

Dema ku ez dihatim zeviyên nalîna we û li beramberî çavên wê axê radiwestiyam, dema ku li ser şiverêka birîna xwe pêrgî şewata dilê xwe bûbûm, min nedizanî ku ez dê bibim naveroka xwelî û leylandê..

Herweha keskesor xemgîn bû, barana serê gulanê bi fîxan û bi tîn bû, çolistana xewna te niyaz û xweşnehêniya "goyîn" bû..

Êvara we guliyên xwe yên avînî dihûnadin, bazirgan û karkerên we berê xwe didan aramgeh û paş-şîvên dawîn, li kolanên wî bajarî û li ser rûpela wê axîna qîzane ji bilî xwelîdanka halanê û gulwaza talanê tu jaremarî di liva bagera tiliyên we de, xwe nedisipart "sîmfoniya" tozînî ya dergehên xewna we..

Dêmek evîna we qedexe dibe..Hêrsa jiyane di ferhenga we de bêhûde dibe..

Dêmek bajarê we bi tenha xwe ye..Dêmek ew bişirîna xav û kelê ne ji piştta xweşmêrê we ye..??

Erê yara min.. Nîverojeke dijwar bû..Destê

min ji te û ji kelkelê nedibû..

Min bixçika keservedanê di sînga xwe de amade dikir, li beramberî hêrsa çaxê û di xêzên bîranîna zemînê de wekû kurmikekî hildiperikîm tixûbên mirina qeyik û şevçiraxên rûmeta karwanên te yên ji gîhayê aram û şînê..

Bi ewrên newqa te re, bi qiralk û başokên sawa te re, bi dûkela peyv û gazinên te re, diçûm nik goşiyên berbanga te ya destpak û dayikane.. Min destên xwe yên westiyayî li memikên dîroka te radipelandin, girî, ji gerdûn, bi ser şikefta xewna min de dipijiqî, çend werdekên lal di çemê bê kevî de, fêrî hevoka melevaniyê dibûn û di gewriya salnamê de qîje-qîja xwe jî, ji jibîrkirinê û ji şerqîna tavên sergerdan diparastin. Ne dilê esman bi rêwîtiya me dişewitî û ne jî dafên felekê dihingivîn gwîzekên rêç û duryanên wan rêvingên ku navên xwe û wêneyên zaroktiya xwe, di qiçîna xatirxwestina tal de, li ser çeçulên dara tûyê mîna alên reş bi dar ve kiribûn...

Nîverojeke bêol bû.

Bêdengiyeke hovane li gerdena bajarê we, bi tundî, rapêçabûn..Di pêçeka sirûdê de, çend kaviên spehî û çend demsalên dudil û

çavkaniyek kul, dilebitîn..

Ez dihatim nik henasa rengê te,
min xwe çem dikir xuşîna belg û şaxên
dûmana te û di nav destên toza te de,
dibûm nîşana hevdînê,. Li ser hinarika te ya
tenik û xweş, dibûm şana ji dayikbûna hemî
bagerên bêbext û bêyî wan pelên kenê te,
bêyî wan gavên ûmîd û bextiyariyê yên ku bi
bejna te re werdigeriyan pirtûka hebûna me
û kewên bê çarenûs ji heja asoyên
matmayînê rizgar dikirin, bêyî bîna bin
çengê te û rivîna dengê te û tîna kezîzer û
qeşengên te, bêyî hejîra lêva te û gezoya
êvariyan, bêyî çêja maçê û qeşmûşkên xwîna
te, min xwe dadida gurîna agirgeha bîranîn û
îstgehên veşartî yên ku di rehên me de bûne
lehî û keştiyên ebediyetê...

Rono...

Min xwêdana dilê xwe ji eniya kêlîkan re,
dikir xelat

Lê çi bikim eger bazê min bi perên şikestî ji
nêçîrê hat

Lê çi bikim eger ev gerdûn li serê min û te
bû taca rojhilat

Lê çi bikim eger evîn di mirinê de bû
raperîn û xebat

Lê çi bikim, va ye giyan ji ber xwe ve bûye
kêferat.

LI SER KEVÎYA GERDÛN

REHIMO 91

Yara min!

Carake dîtir ez dê bejna vê sirûdê bi awazên penaber û revendan, bi êşdîtina qonaxê bi hîrîna hespekî serberdayî, bixemilînim..Di vê cîhana sêwî de, di nav tevna vê bîntengiya ebedî de, li bin konê vê daristana bê dar û bê xwedî, hemû sitranên min yên kevnar bi pirîskên bêrîkirina we dişewitin.

Zarokên ku di kolanên we de bi heftok û bi xaran dilîstin, yên ku esmanê di navbera Amûdê û Tilhebeşê bi balefirên kaxezî û bi toza ardînî spî dikirin, zarokên we yên ku di dergûşa dilê min de ketibûn xeweke rewan û şêrîn, anuha ,kirasê bêdengiyê diçirînin, çeng dibin û kevirên xwe davêjin bîra hişê min...

Jinên we yên bi kiras û xeftan, bi şohiyên rengtûj, bi hibrî û xizêm û bi qemçîk û bi pêşmalik, êvariyan, germa havînê dadiqurtandin, li ber dergehên herifî li hevdû kom dibûn, bi çavine sistokî mişt Kila Sibhanî, li rêwiyan temaşe dikirin, bilaçemk û bîna êvarê li ser serê wan direqisîn, carcaran bi hûçkên xwe mêşên aramê

diqewirandin û diketin gergerîneka jiyanê...,

Anuha jinên we, wek stêrkan ji esmanê
hişê min dirijin, guharên zêrînî wekî heyvan
di taristana bîranînê de, çardeşevî dibin...

Erê yara min.. Em, li gel mirîşkên rûşûştî û
kevokên teqle û keroşkên bêcir û pisîkên
kedî û karikên guhliv, "*li ser keviya gerdûn*"
rûniştine. Eger hat û werîsê we yê ku dilê
me girêdaye qetiya, em dê bi ser şûrê
nemanê de bikevin.. em dê di sîbera
mijankên axîna we da wekû nanekî tenûrê,
zuha bibin..

Ev şev. Ev kelewaca bi kef, ev devê ji hev,
bûye dozexa peyv û pîvanê. Û esmanê
liberketiyan hergav bi pîrs û bi xwezî û bi
xewnan avis e. Xewn e û çûkên we yên destê
sibê li ser pencereyên me yên xwelîrengî
hêlînên xwe bi lez û bez, ji qirşikên
çavliremana me dirêsin.

*"Ne her mirov dikare bistirê.. û ne her mirovekî jî
şiyana ku, wek sêvekê li ber lingê biyaniyan bikeve,
gezenc kiriye"*-(*Yesnîn*)

Em li wan herêmên we yên rût û berdayî,
wek sîsirkan ji himbêza qedere dipengizîn.
Em bi wêranê dikeniyên, bi ritma talanê re,
me werzên xwe beravêtî wergirtin.. Li ber
dergehên asê yên xewrevînê, em û gavsistiya
roka xwe, roka bêçare û xemsar, bê rêber û
bê şopvanî, me dida ser pişta pîrsgirêkên

qunaxê û hergav oxira dirindane ji ava çavan têr nedibû...

Husa taku tama nav û tîpên we, xweşçêja afsanewî ya dîlokên we, zimanê me wenda nekin, em hew diwêrin devê xwe li ber pirsê billivînin...

Husa... taku şopa maça we jîndar be, pêjna biskên dotmaman yên ku bûkên çavan derman dikirin, ji hişê sipîk û xilêfka çav neçin, em hew diwêrin çavên xwe bixurînin...

Husa... Taku terkên lêvên me şevbûhêrkên germ û dilovan, bişirandina we û olana liblibî ya tiqtiqa we û jena hevokên pêkenîn û tinaziyan ji bîr nekin, em hew diwêrin ji dil bikenin...

Husa.. Taku çem û rûbar û cok û çavkanî ji cergê xêz û gotar û sernivîsan, bi şetî û bi sermestî, nepijiqin, em hew diwêrin pirtûka evîna xwe ji rekeha sînga xwe derbixin...

Husa... Taku destan û afsan û serbûr û serpêhatî, çîrokê mîran û şivanan û gavanan, taku kaviil û pîrevok û keçecinên nazdar, dilop dilop, ji ahenga xwînê nenuqutin, em hew diwêrin bi rengan re bipeyivin, di ber gulên re derbas bibin, li esmanê sahilê temaşe bikin, nameyên we jî di bin balgehên xwe de veşêrin...

Li seranserî vê şevê tenhatiyê sêdar û pasvanên xwe raxistine. Stêrên şermîn di

hizrên xwe de bi tenha ne, kuç û kolan û ev golên gemkirî bi tenha ne. Lal û nêrgiz û tolpan û sîbera benefşan û xelkên vî bajarî bi tenha ne. Ez û êşa we, renckêşana we û xewrevîneke tîr bi ser sînor û aliyên vê tenhatiyê de dirijin... Dengbêjê we jî li ser pîtanokên zuha ên vê axina kûr, şîn tê. Digel ku demsal zirz û serhişk in, digel ku katjimêr piştixûz û bi bawîşk in, tembûra xwe dispêre sipîndar û berûyan, wan, wan tayên sipî ên ku di porê daristanê de dibiriqin ji saza xemgînîyê re dike aramgeh û cîwar :

"Lo lo qulingo mi go tu qulingekî ji qulingên deşta vê Mûşe. Lê tembîka min li te bî tucarî hêlîna xwe çêneke li ser bêxwedî maya karûşê ... Welle ezê evdalê bejn û bala te me li welatê xerîb û xurbetê li ber darê dergûşê. Evdal im evdalê bejna te me lê".

Yara min... Em "*liser keviya gerdûn*" ne runiştî û ne jî şîpiya ne. Li avîya rîhanên we û li çil 'esrî ya we, li hendeseya awirên ewran, poşman dibin. Kulîlkên we yên ku di zeviyên xwîna me de hatine çandin, va ne, di mistên me de dibin kevir. Em bi dû erebanên bêzariyê de dilukumin û kutayî li wan deverên we ji destê dayika xwe wenda bûye.

Biyanînoo.. De sînoran, nasname û pasaportên sexte, berîkên xwe yên mişt tembî, hînî metirsiyan bikin û li nasnavên

xwe xwedî derkevin..

De gavên lezê û bixçikên xewn û leylanê, karwanê kovandariyê hînî qamir û stirî û keleman bikin ...

De kurtegavên xwe, bi hestdarî, mîna hunermendên westiyayî, ji rengên keskesora weryayî hilibijêrin û pûnijandina xwe ya rojane bi çeperên dûrgehê rawestînin. Taku bager û ziryana vê serdema porkur nekaribe we ji himbêza zarotiyê wergerîne reşxêza sêwîtiyê, werîsên vê qunaxê li newqa xwe bipêçin...

Ha va ji nû ve havîn e û bajarê we bi xwelibakirin pêşwaziya tozê dike. Li beramber babelîsk û icacokan ji dest hılanîn dikeve, çavên xwe yên şewatperest dikutkutîne û xwêdanê ji ser eniya roavahiyê paqij dike.. Bajarê we dizane ku mirina helbestvanan bi bîna kulîlkên bejî û bi guldankên "gulaberbero" dest bi serdana xwe dike..

Biyânînooo...Welatê xerîbiyê kor e. Pênûsên me ên ku bi xilqên şevê hatine asêkirin, kor in. Îşev, şevêk dîtir, hemî şevan hûn ê bi tenha xwe, wate, digel xurîna dilopên sirûda zelûliyê, bixêrhatinên şikestî pêşkêşî neynikan bikin.

Ji xewê çeng bû, dawîya xewnê bi hişê wî ve daliqyayî mabû. Lê mîzê dabû ser. Berê xwe da destnimêjê. Neynikê ew rawestand. Pêşî

bi xwe re bişirî, lê dawiya xewnê di bîra wî de vejiya. Çend awirên tûj avêtin xwe, eniya xwe qermiçand. Zimanê xwe derxist, carekê devê xwe ta dawî ji hevdû vekir û careke dîtir xwaro maro kir. Dihat ku xwe bixwe, lê diranên wî ên qîj nedighîştin wî.

Berê xwe da desnimêjê, lê hat bîra wî ku mîz kiriye. Awirên wî ên ku li ser çermê neynikê mabûn, diherikîn, tevli mîzê dibûn..

Rono! Aniha, dê keç û xortên welatê we dest bi çinîn û paleyê bikin.

Dê xwendevanên we li ser sînore zadan pêrgî hevdû bên, ku di ber keçan re derbas dibin ji nûve li xêzên pirtûkê ên wendabûyî digerin, çigarên xwe vêdixin û bi dizî li paş xwe dizîvirin..

Aniha ê me jî em dê xwe ji nûçeyên we re amade bikin, em dê ji nexweşiyên re, ji sawa mirinê re û ji şewata girtîxanan û nexweşxanan re kulavên hesretê raxînin. Em, nevî û dûndên vê tarewgeha bêrûmet. Em, bûnewer û aferîdeyên vê gerdûna dilhesinî, çawan xwe li ber lingên sirûda we ranemidînin, çawan em dê bikaribin tem û ewrên giran neparêzin, wan nespêrin dilovaniya giryanê. Çawan em dê desthilatdariya rondikan di kezeba xwe de bi ava bendemanê nenimînin..çawan???

KILA ŞEVÊ

Yara min!

Di aşê vê şevê de li qirçe qirça parsûyên
xwe û li hêrana tovên xewnê guhdarî dikim.
Diramim, her ku diramim hest dikim ku
aniha tu çavlırêmana pêxemberekî rûreş û
nameyên bêpayan dikî.

Diramim!. Gelo dê kîjan sirûd ligel hala
dûrgehê û ligel bejn û bala axîna te yî ku di
dilê min de zixt û amas e, bigunce.?!

Reng e ev katjimêrên tewankar li cem
zuhabûna te rawestin. Reng e ev stiranên
dilrevîn û sermest, rojekê, gîhayê lêvên te ji
xwe re bikin çêregehên heyînê! Ma gelo tê
bîra te?

Hildiperikîm gerdena te, min bîna porê te
tevlî axa giyanê xwe dikir, ez di deştên hişê
te de çavgirtî baz didam, ku nêzî nehênîyên
te dibûn, bi xweliya jibîrbûyî ya dîroka
jibîrbûyî, dilikumîm. Min temenekî qermiçî
û şemendeferek westiyayî bi dû xwe de

dikişkişandin. Û ji nişkê ve, ez dibûm koçbarî, di cil û bergên welatê gunehkariyê de, ji dayik dibûm.

Erê yarê!! Xaniyê me ji herî û kelpîçan bû. Em bi kulînan re, bi kulek û kîleran re, bi qubale û yanan re, bi dik û qewlikê dîwaran re mezin dibûn. Her heftî bi kotekî me carekê serê xwe dişûşt. Di nav destê berberan de qajeqaja me zikê esman diçirand. Hemî pêlavên dinyayê xwe li ber me nedigirtin. Ême em ji piyên xwas û ji kirasên gemarî û ji lîska zirnazîqê û ji qazîmazî hez dikin.

Subehan, bi zorê, me ji ber tava havînê û ji nav livînan dikişkişandin. Wê gavê hê me qehwa subehê û cigarên qûnpembo û mûzîk û derdkêşan nas nekiribûn. Herweha me nedizanî ku ev jîyan dê lapûşkên xwe di kezeba me de daçikîne, dê me bi saxî veşêre, dê sal bi sal benê sêdara xwe li gewriya giyan tengtir bike!!

Hêdî hêdî me xwe ji dayik û bavên vedidizî. Kuç û kolanên bajêr di fîkandîna me de avjenî dikirin. Em li dervî bajêr û li dervî desthilatdariya wan bûnewerên dilhişk, li hevdu kom dibûn. Şûrên me bi newqên me ve helawistîne. Desmalên me li qirikên me

girêdayîne. Bi lez û bez pirojeya talanê tê ron kirin:

-Misînekî sifir ji mizgefta Taxa
Herbiya-Hinarên mêxweş ji bexçê Mele
Hesen-Nêçîra mirîşkek sergerdan.

Rono!

Ez zarokê te me, şîrê xemgîniyê dixwim.
Ev subeh tal e, zilindar e, ma gelo SEBR e?!
Riha min xemgîn e, dest û piyên min xemgîn
in, berçavka min xemgîn e, hişê min xemgîn
e, panava di navbera mal û komela Spongayê
de xemgîn e. Kila vê şevê ya ku daye pey
çavên te ji kildanka giyanê min derçûye. Şax
û çequlên vê cîhanê ên ku di matmayîna
pîrsên te de hişk dibin, ji daristana taristana
canê min derdiçin.

De wan çûkên ku ji ber seqemê xwe
sipartine germiyana destê te, hînî hêlînan
bik!!

De serê min jî li ser sînga xwe hînî
balgehên perîkî bik!!

De vê xemgîniyê mîna girtiyekî hînî
berdanê û derîkî bik!!

ŞEBENG
XWELÎ-RENG
Û TOZA AMÛDÊ

Yara min!

Dema ku dem diherikî û li teniştaya zîyanê dihênijî, em dihatin û di zarnermiya dav û torên temenekî bi tem û mûran de çeng dibûn. Bajaran dest bi hilbijartina xelkên xwe kiribûn. Ewrên xwe li bejna goristanên xwe dipîvan, sirûdên xwe bi nehêniyan, hevpeyvînên xwe bi kurtepiştê, birêveçûnên xwe bi westanê, dixemilandin. Bajaran siwarên xwe ji mehîna dîrokê re perwerde dikirin, zengo û zexme, lîwane û rikêb ji bagerê re, ji kefa binçengê xweşmêran re amade dikirin. Bajaran xewna me, lerza me yî sed ber ji bîr dikirin, mirina me, lîlandinên nîvco û erênaya giyanê wêranbûyî ji ber dikirin!

Erê yara min...Bajarê me yî bê ba û jar, li ser duryanên şeva bêrûmet, li morîkên xwe û li nasnavê digeriya. Bajarakî şermezar û dilşikestî, ne li şebenga xwe ewle dibe, ne jî xwe li hêviya rêberên şewat û sînoran radigre. Bi rê diket, bi birêveçûnê diket, ne ha ji kulîmekên feleka xwe hebû û ne ha ji gûzek û çogên çarenûsa me hebû. Bi serîkî bê çav, bi lingên bê gav û bi devekî bê ziman li bin guhê termê nerm ê Saparto diket. Xwe ji ber guve guva belgên rizyayî û ji ber simên taristana bêxwedîmayî, di tengerêyên bîreweriyê de vedişart. Piştaya xwe dida dudiliya xwe û di Waşokanî de ji nû ve, bi

yek carê, ligel hevalzaroka xwe ji dayik
-na herê- ji bavik dibû.! Tî dibû, ronahiya
şîniyan vedixwar, bînteng dibû; asoyên
nediyar vedixwarin, bêzar dibû; neynikên
xwe û çemekî ji ava gunehkariyê vedixwarin.
Li cem kozik û çeper û sincên pêşeroja xwe
ji desthılanîn diket. Li rokek bêesman û li
çirisandina dijwar ya şûrê Sawiştare Mitani
dinêrî.

Em ji piştta te ketin ey bajarê bêjîn!! Em
xwe bi rengê çavên te paye dikin. Em ji
pozbilindiya simbilên te, quretiya bêserûber
ya rawestek û kuştaren te fedî dikin. Em ji
zimanê te yî lihevgeriyayî û ji qeşmeriyên te yî
tûj ditirsin, herweha em li xwe û wateya ax û
axa te dipirsin.

Erê bajoaro!!. Ne zevî û darên te, ne kerî û
barên te ji dû piştta xwîn û xewna me
vedigeriyan, ne jî sînga me têra himbêzkirina
êşên te dikir.

Tu bi serhişkiya xwe û bi çavên reş û bi
çemê zuha û bi şêtên xwe yî sergerdan û
beradayî hatiyî nasîn. Herweha tu bi mizgeft
û şêxan, bi feqe û mirîdan, bi pêşewe û
hişmendana hatiyî nasîn, Toşa te, Şewata
Sînemê û qirkirina kulîlkên te, şahî û
serkeftina tal û kal ya serleşker û nijadperest
û biyaniyan bûn...

Bajaro!!

Dereng e malavawo...Lê tu hêjî baskên
şikestî ên serpehatiyên bêkutayî bi ser axîn û
nalîna me de vedigirî. Lê hê jî em bi hêvî ne

ku rojekê dê çirên kevnar di çavên te de vêk-
evin. Lê hê jî em xwe haş dikin, em keviyekî ji
welatên biyaniyê dixin ber dilê xwe û ji xwe
re, ji qaza zarotiyê re dibêjin:

-Dê keskesor di gerdena te de rengan
binimîne. Dê sira bayê di pêşênîka te de gulan
bicivîne. Dê agirê nava me dîroka te bi
dilokan bikelîne. Dê xewna dirindane
xencera te yî sûkirî di gurçika şevê de
daçikîne!!

Erê yara min!!.

Wî bajarê malşewitî em xapandin!

Ku bêriya te dikim û bêriya maçîkirina destê
pîremêr û pîrejînan dikim, ku bêriya
bêdengiya kêlan û tengerêyên laşê goristanê
dikim, digirîm!

Ne ba wek bayê we ye, ne av wek ava we ye,
ne nan wek nanê we ye, herweha ne xelk û ne
jî dîmenên rojê...

Ku bêriya te û marmaroka li dor çira hewşê,
bizûza ku hildiperikî koşeya odê, bilaçemka
ku carcaran semageriya xwe ji bîr dikir,
hêlîna hehecîka li hêwanê, dikim, digirîm.

Ku bajarê we di himbêza min de çavan
dikutkutîne, ku şebenga zaroktiyê hogirî
bîrtûjiya hest û wicdan dibe, ku xwelî-reng
hogirî nazikî û dilrevîniya rengê gulan dibe,
digirîm.

Ku digrîm toza Amûdê li ser pelên dil
û li ser gihayê lêvan giran dibe...

Nivîsandina E. Huseynî dûrî çarçewên nivîsandina Kurdî ya îroyîn e. Nivîsandineke û bi kêrên xwe giyan dabeş dike. Ehmed bi kêfxweşî şûrê ziman hildigre, herweha bi kêfxweşî jî şûrê xwe bi ser serê wan kesên ku fêrî druşman û sloganan û evînbazîyên çêkirî û peyvên sar û naveroka eşkere, bûne, ber dide.

Naveroka vê pirtûka Ehmed (*berî nuha di rojnama Armançê de wek xelean hatibû belavkirin*) bi awayê bîranîn û jînnîgarîyê hatiye nivîsandin û ji wan nivîsandinên ku berî nuha li ser cynî babetê hatine pêşkêşkirin, cuda ye.

Bi awakî ji awayan nêzîkî helbestvanê Kurd ê Erebinivîs *Selîm Berekat* dibe. Cih û şûn yekemîn saw in bo Ehmed, û her weha yekemîn bizavkarê prosesa vebêjîyê ne; û alîkarê vegerandina mijar û jîndariyên cografya Kurdistanî ne, bi taybetî bajarê Amûdê ku li vî bajarî jî dayik bûye û ciwaniya xwe lê derbaskirîye.

Rast e, ev pirtûk bi navê "*Rono û Sirûdên Bêrîkirinê*" hatiye nivîsandin lê belê navê Rono dibe dergehê bo derbashûna cihne dîtir, bo çend bûyerên dîtir ku ew bi xwe di wan de jîyaye. Çunkî destan û realîstî, xeyal û surdarî û nebawerî têkelî hevdu dibin. Kêm caran Ehmed li ser Rono wek yar û jin dipeyive, eger hat û peyivî jî, daku xwe rakişîne asoyên ku dûrî wan ketiye. Ehmed ne *Aragon* e û Rono jî ne *Elsa* ye, çunkî di bîr û hişê Ehmed de hema pêngaveke xweşîyê nîne daku bîne bîra xwe. Tu carî hema gulek peyda nekirîye daku pêşkêşî hinekan bike, wek wan evîndarên "hoste". Lê ferhenga rençkêşan û derd û kulên Kurdan xweş têt bîra wî, reng e Kurd jî ji bîranînê sûdekê wergirin!!!

Ev pirtûk di navbera peşxan û helbestê de dabeş dibe. Panorama şûnwaran e. Cih û şûn û war, bi xelkên xwe, bi toza xwe, bi bûnewerên xwe, bi gerdîşe û cil û berg û pevçûnên xwe herdem di pirtûkê de amade ne.

Desthilatdariya van cihan Ehmed radikişîne berbi rehan ve, rehên ku eger Ehmed dev ji wan berde dê wî bikujin.

"Li ser kevîya gerdûn rûniştîme, eger hat û werisê we yê ku dilê me girêdaye, qetîya, em dê bi ser şûrê nemanê de bikevin".

Ne xwe, eger hat û me ji bîr kir şûrê nemanê çavdêriya me tevan dike!!!

Bê guman ev diyaloga li gel cih û şûnwaran wêneyên rastîn werdigre û awayên jiyana rojane ya Kurdan jî. Wêne di avahîyeke zimanî a berz de bi gewde dibin. Hendeşeya awakirîyê jî girêkên hişyaryane azad e. Ehmed di vê pirtûkê de nivîsandineke pehlewanî pêşkêş nake, xwendevanan bi mercên xwe ve -wek nivîskar- girênade. Lê dema ku bi taybetmendî bi bûyerê re danûstendinê dike, xwendinê dike ji mafê herkesî; bûyera ku her mirovekî Kurd kêma-zêde jiyaye. "*Ku bêriya te û marmaroka li dor çira hewşê, bizûza ku hildiperikî koşeya odê, bilaçemka ku car caran semagerîya xwe ji bîr dikir, hêlîna hebecikê ya li hêwanê, dikim, digirim*".

Wisa ê xwendevan jî dikare li jêr desthilatdariya cih û dijiwarîya şûnwaran girî bi kar bîne.

Taha Xelil